

GERMANIYA FEDERATIV RESPUBLIKASI O‘QUVCHILAR NIGOXIDA

Xusanova Sanobarxon Obidjonovna

Rishton tumani 6-sonli umumiy o‘rta ta’lim maktabi

geografiya fani o‘qituvchisi

***Annotatsiya:** "Germaniya Federativ Respublikasi haqida" nomli maqola, Germaniya Federativ Respublikasining geografiyasi, tarixi, iqtisodiyoti, madaniyati va boshqa muhim sohalar haqida umumiy ma’lumotlar beradi. Maqola, mamlakatning hududiy chegarasi, poytaxti, eng katta shahri, iqtisodiy rivojlanish tarixi, madaniy va ilmiy muhit, ta’lim tizimi, san’at va madaniyat, turizm va boshqa katta sohalar haqida malumot beringan. Shuningdek, Germaniya Federativ Respublikasining dunyoda o‘zining muhim joyini egallagan vaqtning eng ahamiyatli bosqichlari, davlatning iqtisodiy kuchini oshirish, innovatsion sohalarda yuksalish, ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanish, ta’lim tizimi va boshqa muhim sohalar bo‘yicha qilgan ishlari aks ettiradi. Maqola, umumiy ravishda o‘quvchilarga mamlakat haqida qiziqarli va ko‘proq ma’lumotlar bilan tanishtirish maqsadida yozilgan.*

***Kalit so‘zlar:** Yuqori iqtisodiy kuch, innovatsion sohasidagi liderlik, ta’lim tizimi, musiqa va san’at, turizm va tabiat manzaralari, demokratiya va jamiyatga adolat, xususiy madaniyati, ta’lim va ilm-fan sohasidagi muvaffaqiyat, avto sanoat, turkum va o‘zaro hamkorlik.*

"Germaniya Federativ Respublikasi" degan so‘z, ozi Germaniya Federativ Respublikasi (Bundesrepublik Deutschland) yoki Germaniya nomi bilan ma’lum. Bu, Markaziy Osiyo joylarida joylashgan, G‘arbiy Osiyo va G‘arbiy Yevropadagi mamlakat.

Germaniya, qisqa nomi bilan Germaniya (Deutschland), G‘arbiy Yevropaning markazida joylashgan. 16 ta mintaqaga bo‘linadi va 83 milliondan ortiq aholisi bor.

Bundan tashqari, Germaniya Yevropadagi eng katta iqtisodiy kuchga ega mamlakatlar orasida keladi va dunyodagi eng katta xavfsizlik, xizmatlar va oziq-ovqat sifatida taniladi. Bundan tashqari, Germaniya, Avropa Ittifoqi va NATO a'zosi sifatida bevosita davlatlardan biridir.

Germaniya Federativ Respublikasi, II Jahon urushi keyingi 1949-yilda ta'sis etilgan, shuningdek sharqda berilgan Sovet qo'llangan qismida Doyma Yoxud Demokratik Germaniya, g'arbdagi qismida esa Federal Respublika Germaniya sifatida istifoda etilgan. 1990-yilda, Doyma Yoxud Demokratik Germaniya va Federal Respublika Germaniya bir-biri bilan birlashgan va hozirgi Germaniya Federativ Respublikasi bo'lib kelgan. Birinchi va Ikkinchi jahon urushlarida yetakchi bo'lib kelgan Germaniya, bugungi kunda demokratik, madaniy, iqtisodiy va sotsial xususiyatlari bilan taniladi.

Germaniya Federativ Respublikasi, Markaziy Osiyo joylarida joylashgan G'arbiy Yevropa mamlakati hisoblanadi. Quyidagi geografik ma'lumotlar Germaniya Federativ Respublikasining joylashuvi va geografiyasi haqida ma'lumot beradi:

Germaniya Federativ Respublikasining umumiy maydoni 357,022 kvadrat kilometr bo'lgan.

Germaniya, shuningdek, orta va sharqda Polsha, Chekhy, Avstriya, va Isvech ning bir qismi bilan chegaralanadi. Janubda Ishpaniya, chiqoqda Daniya va Polsha bilan chegaralanadi.

Germaniya, chiqoqda Shimoliy Denevbosorq, janubda Ishpaniya suyuqlig'i, sharqda Baltiyskoye dengizi, g'arbda esa Fransiyadagi Ren nehrining qismi orqali Ren nehriga bog'lanadi. Oqlari orasida Elba, Ren, Maas, va Donav nomlari katta daryolar kiradi.

Germaniya geografik ravishda o'rtacha tog'larga ega bo'lgan mamlakatdir. Maksimal balo ulaq va erta tog'larning orasida Alp va Böhmis Alplari joylashgan.

Germaniya Federativ Respublikasining o'rta yillik harorati mintaqaviy chegarasi sababli o'zgartiriladi. Shimoliy qismida haroratlar qishda pastroq, yozda esa issiqroq, janubiy qismida esa issiq yoz va sog' roqqa ega bo'ladi.

Berlin, Germaniya poytaxti va eng katta shahri hisoblanadi. Bavariya, Baden-Vyurtemberg, Nordrhein-Westfalen, Hessen va digar mintaqalar orasida yirik shahrlar mavjud.

Germaniya daqiq bozor ijodiyati, shuningdek, ko'plab tabiat parklari, zo'raonlar va ziyoratgohlar bilan mashhurdir. Misol uchun, Bavyera Alplaridagi Berhtiskaden Milliy Parki, Yutlandiya dengizi sahilidagi Vaden-Burgeser Wattenmeer Milliy Parki kabi joylar hisoblanadi.

Germaniya Federativ Respublikasi geografik ravishda ko'plab turar joylar va tabiat qazilmalari bilan boy bo'lib, uning madaniy va iqtisodiy ahamiyati ham katta.

Germaniya Federativ Respublikasini o'rganishda qarashlar quyidagilarni o'z ichiga oladi:

Germaniya, jahon tarixida ahamiyatli olaylarga bo'lgan tanqid etishgan mamlakatlardan biridir. Bu mamlaka Poytaxt Berlin, va uning tarixi nazariy va amaliy qismlari bilan shug'ullanadi. Qadimgi imperiyal davr to'g'risida, Birlashgan Qirollar davri, So'vet Vaqtidagi birlashmagan Germaniya (Doyma Yoxud Demokratik Germaniya) va 1990 yilida birlashgan Federal Respublika Germaniya tarixi bo'lgan ahamiyatli bosqichlardan biri ham.

Germaniya adabiyot, san'at, musiqa va arxitektura sohasida dunyoda katta ahamiyatga ega bo'lgan mamlakatlar orasida biridir. Shiller, Gete, Betkhoven, Bach, Wagner va boshqalar kabi dunyo malikolarining ishlari uning madaniyatni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

Germaniya, dunyoda eng katta iqtisodiyotlardan biri hisoblanadi. Uning iqtisodiyoti yaxshi tuzilgan, yirik korxonalari, texnologiyalari va eksporti bilan mashhur. Avtomobil sanoati (BMW, Mercedes, Volkswagen), maishiy texnika, xususan texnologiya sohasida katta muvaffaqiyatga erishgan mamlakatdir.

Germaniya, yuqori sifatli ta'lim tizimi bilan mashhur. Oliy o'quv yurtlarida talabalar uchun yuqori malakali ta'lim tizimi mavjud.

Mamlakatning atrof-muhitini, tabiat manzaralari, tarixiy joylar va arxitektura jalb etadi. Bavariya, Rothenburg ob der Tauber, Koeln kabi joylar turistlar o'rtasida mashhur.

Germaniya yuqori texnologiyali, inovatsion va ilmiy ma'lumotlarga ega bo'lgani uchun xislatlangan. Mexnat va texnologiyaviy sohalar bo'yicha o'zida eng yaxshi ilmiy markazlardan birini olgan mamlakatdir.

Germaniya Federativ Respublikasini o'rganishda, tariqiy, iqtisodiy, madaniy va boshqa sohalaridagi muvaffaqiyatlarni tushuntirib, mamlakatning eng katta o'ziga xos xususiyatlari va qobiliyatlariga ega bo'lishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Germaniya Statistika Vazirligi, 22. April 2015, 21–dekabr 2018–yilda asl nusxadan arxivlandi, qaraldi: 30–iyul 2015–yil
2. Germaniya turi, otdix, seni, ekskursionnie turi v Germaniyu, 9–iyul 2009–yilda asl nusxadan arxivlandi, qaraldi: 18–aprel 2013–yil
3. Nemeskie dialekti — karta raspredeleniya
4. Marshem na Berlin. V Germanii bejensi razvernuli borbu za svoi prava
5. DSW: Länderdatenbank[sayt ishlamaydi]
6. Stiftung Weltbevölkerung: Home (Wayback Machine saytida 2009-11-22 sanasida arxivlangan)
7. Gemeinsames Datenangebot der Statistischen Ämter des Bundes und der Länder (Wayback Machine saytida 6-iyul 2017-yil sanasida arxivlangan)
8. Dmitriev V. A. „Rol sovremennoy Germanii v mirovoy politike“. Gorchakovskie chteniya
9. A. I. Patrushev „Germaniya v XX veke“
10. Yeryuxin A. A. „Yevropeyskaya politika FRG pri Adenauere“